

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

JOTUN A/S AVD GIMLE
Hystadveien 167
3209 Sandefjord

Oslo, 15. september 2015

Deres ref.:
Nils Helge Rørå

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/582
Saksbehandler:
Ole Jakob Birkenes

Revisjonsrapport: Revisjon ved JOTUN AS

Kontrollnummer: 2015.015.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Nils Helge Rørå

Fra Miljødirektoratet:
Ole Jakob Birkenes

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Alexander Kristiansen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos JOTUN AS (JOTUN AS) under sluttmøtet den 9. september 2015. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 7. - 9. september 2015. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket ingen avvik og ga 6 anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Det ble ikke funnet noen avvik under revisjonen.

Anmerkninger:

- Energiledelsesystem
- Oppbevaring og merking av farlig avfall
- Uklar praksis for oppdatering av sikkerhetsdatablad for råvarer og distribusjon av produkt sikkerhetsdatablad internt
- Risikoanalyse
- Substitusjon av forbrukskjemikalier
- Storulykke- tilstandskontroll og preventivt vedlikehold

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

	Ole Jakob Birkenes		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Vestfold ved miljøvernavdelingen
- Sandefjord kommune
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: JOTUN A/S AVD GIMLE	
Organisasjonsnr.: 974304066	Eies av: 923248579
Bransjenr. (NACE-kode): 20.300 - Produksjon av maling og lakk, trykkfarger og tetningsmidler	

Kontrollert enhet

Navn: JOTUN AS	Anleggsnr.: 0706.0030.01
Kommune: Sandefjord	Fylke: Vestfold
Anleggsaktivitet: Kjemisk industri	Gebysats: 2
Tillatelse gitt: 2. mars 2009	Sist endret: 26. februar 2014

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- energistyring
- risikovurdering
- substitusjon
- farlig avfall
- prioritetslistestoffer
- tillatelse

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse innen 30. oktober 2015 for hvordan anmerkning 4 er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Ole Jakob Birkenes.

4. Gebyr for revisjonen

JOTUN AS er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 22. januar 2015). Dette betyr at dere skal betale kr. 142 600,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Klima- og miljødepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 15 september 2015. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Det ble ikke funnet noen avvik under revisjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Energiledelsesystem

Kommentarer:

Jotun har innarbeidet et system for energiledelse i sitt internkontrollsystem. Det er foretatt en energikartlegging og etablert en basislinje på grunnlag av denne. Virksomheten har satt mål for energireduksjon og har dette som KPI. Flere tiltak er gjennomført og det er foretatt gjennomganger hvor ytterligere tiltak er inkludert i en handlingsplan (Energi aspekt, mål og handlingsplan) i henhold til rutine «Metodikk for energikartlegging og energiovervåking». Imidlertid kan dokumentasjonen av arbeidet og oppdateringen av handlingsplanen forbedres.

Anmerkning 2

Oppbevaring og merking av farlig avfall

Kommentarer:

En gjennomgåelse av oversikten over EWC (EAL) koder viser at det er uoverensstemmelser mellom de kodene oppgitt i intern rutine og de som blir rapportert i egenrapport. Dette skyldes at deklarasjonene har blitt rettet av avfallsmottakeren og at disse rettede kodene senere benyttes i egenrapporten.

Det benyttes e-deklarerer og virksomheten bør sammen med mottakeren gå gjennom hvilke koder som skal benytte.

På lageret for farlig avfall var noe farlig avfall feilplassert og noe hadde mangelfull merking i forhold til rutine «Sortering, håndtering og merking av avfall for Jotun AS».

Anmerkning 3

Uklar praksis for oppdatering av sikkerhetsdatablad for råvarer og distribusjon av produkt sikkerhetsdatablad internt

Kommentarer:

Det ble opplyst at oppdaterte råvare sikkerhetsdatablad kan følge råvaren og bli levert ved for eksempel en lossestasjon. Det var uklart hvordan man sikret at disse sikkerhetsdatabladene ble distribuert videre slik at man fikk oppdatert den sentrale.

Ved befaring på virksomheten ble det på emballasje for ferdigprodukter fra bindemiddelfabrikkene observert at det var benyttet merking i henhold til CLP. På sikkerhetsdatabladene, som ifølge virksomheten var hentet ut fra Chemmate (den sentrale databasen) og skulle være gjeldende, var klassifisering og merkeopplysninger i henhold til Klass/merk.

Anmerkning 4

Risikoanalyse

Kommentarer:

Siste risikovurdering (som også omfatter miljørisiko) ble gjennomført våren 2015 for alkyl-, emulsjonskokeri og tankanlegg ved Gimle. Av de seks hendelser som ble vurdert til at tiltak burde vurderes, gjaldt ett risiko for utslipp til ytre miljø. (Trykksatt rør med miljøskadelig råvare). Foreslått tiltak med å trykkavlaste rør når det ikke blir benyttet er gjennomført.

Bedriften er i ferd med å legge om tankparken noe som blant annet vil føre til mindre volum av miljøfarlige kjemikalier. Første fase i prosjektet skal være ferdig høsten 2015 og andre fase i starten av 2016. Endringen av bruk av tankene og designet er vurdert av konsulent som har fremmet anbefalinger til virksomheten. Blant annet at det bør utføres en risikoanalyse.

I bedriftens egen rutine for risikoanalyser kreves det at det skal utføres HAZOP analyser ved større endringer. På tidspunktet for revisjonen var det gjort en vurdering av at totalrisikoen sannsynligvis blir mindre ved omleggingen, men det var ikke utført en risikoanalyse.

Anmerkning 5

Substitusjon av forbrukskjemikalier

Kommentarer:

Virksomheten har et godt fungerende system for vurdering av substitusjon av farlige kjemikalier som brukes i virksomhetens produkter. Virksomheten har utarbeidet kriterier for å vurdere substitusjon av helse og eller miljøfarlige kjemikalier og også lister over kjemikalier som: 1) ikke skal brukes, 2) skal fases ut, eller 3) er omfattet av spesielle restriksjoner. Dette systemet gjelder for Jotun globalt. Virksomheten kjenner godt til den norske prioritetslisten og opplyser om at de ikke bruker kjemikalier som står på prioritetslista i sin produksjon.

Virksomheten benytter også en del kjemikalier til vedlikehold/ i vedlikeholdsarbeidet. Disse kjemikaliene ble evaluert med hensyn til substitusjon i 2006 og med en oppfølgende vurdering i 2009. Senere har det ikke vært en systematisk vurdering av vedlikeholdskjemikalier med hensyn på substitusjon, men sporadiske vurderinger.

Virksomheten opplyste under tilsynet at vedlikeholdskjemikalier skal gjennomgås i løpet 2015 og at prinsippene fra rutinen for vurdering av produksjonskjemikalier skal legges til grunn ved vurderingen.

Anmerkning 6

Storulykke- tilstandskontroll og preventivt vedlikehold

Kommentarer:

Virksomheten har et system for planlagt tilstandskontroll og forebyggende vedlikehold som omfatter produksjons-, lagrings- og sikkerhetsutstyr. Vedlikehold- og kontrollintervaller registreres i et elektronisk vedlikeholdssystem, IFS. Kontrollintervaller i IFS fastsettes på bakgrunn av erfaring og leverandørens anbefalinger. Systemet oppdateres kontinuerlig basert på nye erfaringer fra utført vedlikehold/kontroller. Virksomheten har gradert utstyret basert på kritikalitet med hensyn til produksjon og ytre miljø. I tilfeller der planlagt vedlikehold må utsettes vil dette bli registrert i IFS og ligge som historisk opplysning der. En ny arbeidsordre for den samme jobben vil samtidig bli opprettet.

En av årsakene til at virksomhetene er omfattet av storulykeforskriften er den store lagerkapasiteten for regulær white spirit i tank 005 i tankpark 463. Regulær white spirit er miljøklassifisert N; R51/53 (Aquatic Chronic 2; H411).

Virksomheten har utsatt planlagt tilstandskontroll av lagertanken i 3 år. Lagertanken var satt opp med 10 års kontrollintervall.

Virksomheten opplyser under tilsynet at lagerkapasiteten for regulær white spirit vil bli kraftig redusert i nær fremtid og at den gjeldende tanken er planlagt tatt ut av bruk i løpet av 3 måneder. En ny lagertank for regulær white spirit vil da bli tatt i bruk. Virksomheten opplyste under tilsynet at den fortsatte bruken av lagertanken uten at planlagt tilstandskontroll var gjennomført har blitt risikovurdert.

8. Andre forhold

Oppfølging av siste storulykkesetilsyn (Arbeidstilsynet, rapport oktober 2014)

Avvik 1: Virksomhetens overordnede prosedyre for styring av endringer har enkelte mangler.

Virksomheten har oppdatert sin prosedyre «Kontroll av endringer i Jotun AS», nr 0932, slik at den også inkluderer organisasjonsendringer. Endringen ble meldt Arbeidstilsynet i brev datert 30.01.2015.

Avvik 2: Virksomhetens risikovurderinger av hendelser som kan medføre storulykke er ikke oppdatert.

Virksomheten har oppdatert sin risikoanalyse i dokumentet «Rapport Risiko analyse for Gimle Alkyd- og emulsjonskokeri og tankanlegg». Dette ble meldt Arbeidstilsynet i brev datert 19. mai 2015. I brevet opplyste virksomheten om at det på bakgrunn av analysene var enkelte tiltak som skulle gjennomføres, men som på daværende tidspunkt ikke var implementert. Disse tiltakene var listet i avsnitt 5.1 i nevnte rapport. Virksomheten hadde ikke satt frister for gjennomføring i sitt svar til Arbeidstilsynet. Status på disse tiltakene er nå:

- 1) Akutt sykdom. Vurdert. Ferdigstilt.
- 2) Prøvetaking. Vurdert. Ingen tiltak gjennomføres.
- 3) Fuktig råstoff. Vurdert. Investering i nytt utstyr vurderes. Endret prosedyre er implementert.
- 4) Tappehode og jordingspjgg. Ikke ferdigstilt.
- 5) Trykksatte rør. Endring til å trykkavlaste rør når de ikke er i bruk er gjennomført.

Jotun AS er sertifisert i henhold til ISO 9001, 14001 og OHSAS 18001.

Jotun AS har lagt ned malingsproduksjonen på Gimle og fabrikken rives for å gi plass til et blant annet et nytt forskningssenter. Etter nedleggelsen av malingsproduksjonen har renseanlegget blitt stoppet og alt prosess/vaskevann leveres nå som avfall. Videre er behovet for en del råvarer og energi (fyringsolje) redusert og virksomheten er i gang med en omlegging av produksjon/tanker som vil kunne føre til at virksomheten ikke lenger vil være en storulykkevirksomhet.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 13. august 2015: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 7. september 2015: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 7. september 2015 til 8. september 2015.
 - 12 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder:
 - Tanklager, Bindemiddelfabrikk, lager for farlig avfall
- Avsluttende møte 9. september 2015: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Liste over prioriterte stoffer, prioritetslisten

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved JOTUN AS, 7. - 9. september 2015

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Hovedverneombud	x	x	X	X
R&D Senior Chemist		x	x	X
HMS-K Avd. rådgiver	x	x	x	X
HMSK-sjef		x	X	X
Brann og industrivernleder		x	X	X
Konserntoksikolog		X	x	
Fabriksjef Bindemiddel		x	X	X
Drift assistent Bindemiddel		X	x	X
Avfallsansvarlig	x	X	X	X
Vedlikehold			X	
Fabrikk adm - Vindal			X	
Teknisk direktør			x	

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Ole Jakob Birkenes, revisjonsleder

Alexander Kristiansen, revisor

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved JOTUN AS, 7. - 9. september 2015

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Vesentlige kvalitets- og HMS-aspekter med relevans for distribusjonsavdelingen, jan 2015
- Sikkerhetsrapport for Jotun AS avd Gimle, 30.06.2015
- Rapport, Risiko analyse for Gimle Alkyd- og Emulsjonskokeri og Tankanlegg, 19.5.2015
- Prosedyre: Sortering, håndtering og merking av avfall for Jotun, datert 03.07.2015
- Energi aspekt, mål og handlingsplan, oppdatert 08.07.2015
- Prosedyre: Metodikk for energikartlegging og energiovervåking, datert 24.06.2013
- Prosedyre: Policy-Introduction of new and Alternative Raw Materials, 08.04.2015
- Prosedyre: Kartlegging og analyse av risiko I Jotun Scandinavia, 16.12.14
- Teknisk rapport 85815-001, Inspecta, 23.03.2015